Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—17.

Nr. Wilno, dnia 17 lutego 1934 r. 1006.

Treść numeru:

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

x

x x

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

N a u j o j i R o m u v a" o p o l i t y c e l i t e w s k i e j w s t o s u n k u d o K ł a j p e d y ."Naujoji Romuva" Nr.161 z 4.II.1934 r. Art.p.t."Kłajpeda a polityka litewska". Streszczenie:

Zagadnienie kłajpedzkie i sprawa polityki litewskiej w stosunku do Kłajpedy są problemami, które w ostatnich latach bodaj najwięcej społeczeństwo litewskie interesują i poruszają.

Traktat Wersalski oddzielił obszar Kłajpedy od byłego imperjum niemieckiego i pozostawił go w dyspozycji państw Ententy. Gdy się po pewnym czasie uformowało Państwo Litewskie, nastąpił moment, kiedy Kłajpeda miała być oddana Litwie. Jednak tak się nie stało, gdyż zatarg Litwy z Polską o Wilno i rosyjsko-niemiecka orjentacja Państwa Litewskiego były wśród państw Ententy niepopularne. W związku z tem administrację nad Kłajpedą sprawowała Francja, zwlekając z przekazaniem obszaru Kłajpedy Litwie. Ponadto zaczęły się ujawniać różne polityczne machinacje odnośnie Kłajpedy /koncepcja utworzenia wolnego miasta, projekt stworzenia dla Polski drugiego wyjścia na morze, pomysł oddania Polsce administracji nad Kłajpedą i t.d./. W wypadku realizacji tych koncepcyj groziłoby Litwie wielkie niebezpieczeństwo. W ostatniej chwili Litwini kłajpedzcy z poparciem Niepodległej Litwy, obrócili machinacje te wniwecz i drogą orężną zadecydowali o przyłączeniu obszaru Kłajpedy do starej Macierzy. 15 stycznia 1923 r. rządy nad Kłajpedą przeszły z rąk komisarza francuskiego w ręce zwycięskich powstańców.

8 maja 1924 r. Litwa podpisała w Genewie wraz z czterema państwami-sygnatarjuszami konwencję kłajpedzką, nadając w ten sposób formę prawną swej suwerenności na obszarze Kłajpedy.

Z przebiegu powyższych zdarzeń wypływa jeden bardzo ważny wniosek; nigdzie tu nie figurują Niemcy; Litwa otrzymała obszar Kłajpedy nie od Niemiec; Litwa podpisała taką czy inną konwencję nie z Niemcami. W związku z tem, na Litwie ciąży obowiązek respektowania opinji państw-sygnatarjuszy,a bynajmniej nie państwa ościennego - Niemiec. Wprawdzie konwencja kłajpedzka dawała prawo każdemu członkowi L.N.zwracania uwagi na możliwe wykroczenie przeciwko postanowieniom konwencji. Z prawa tego Niemcy, jako członek Rady L.N. i L.N. niejednokrotnie korzystały. Litwa nie mogła przeciwko temu oponować. Gdy jednak Niemcy, które od jesieni r.ub. nie są członkiem Rady L.N. i wystąpiły z samej L.N., wywołują niezwykły alarm spowodu rzekomego pogwałcenia konwencji i statutu kłajpedzkiego i stosują swe "sankcje" w postaci represyj gospodarczych, Litwa może i powinna zakwalifikować takie postępowanie Niemiec, jako wtrącanie się do wewnętrznych spraw litewskich.

Z przyjściem do władzy Hitlera wypłynęło w Niemczech hasło zmycia "hańby wersalskiej", połączenia w jedno Państwo Niemieckie wszystkich ziem zamieszkałych przez Niemców, skolonizowania sąsiednich krajów o rzadszem zaludnieniu i słabszym przemyśle. Hitler skierował Niemcy ku Wschodowi. Dla hitlerowców obszar Kłajpedy, to"kraj wydarty".Najbliższem zadaniem jest jego ponowne przyłączenie do Niemiec.

Wszystkie organizacja kulturalne, gospodarcze i polityczne w Kłajpedzie, zrzeszające nietylko kłajpedzian, lecz także Niemców, mają dziś charakter hitlerowski. W Kłajpedzie powstaje mocna placówka przednia w kierunku realizacji znanych zadań niemieckiej polityki zagranicznej. Nadaje to problemowi kłajpedzkiemu całkiem nowy charakter, stawiając go w płaszczyźnie polityki międzynarodowej i wymagajac uzgodnienia polityki litewskiej w Kłajpedzie z ogólną litewską polityką zagraniczną.

Wystarczyło Litwie się poruszyć ze swego letargicznego spokoju na obszarze Kłajpedy, by rozległ się w Niemczech wielki alarm antylitewski. Zaczęto się imać wszelakich środków przeciwko "przestępstwu" Litwy. Zarysowało się niemieckie niebezpieczeństwo, które ocenili z jednej strony prezydent Republiki Litewskiej w swem przemówieniu z 15 grudnia 1933 r. na temat faszyzmu i narodowego socjalizmu oraz rektor uniwersytetu kowieńskiego prof.Romer. Pierwszy mówił o "Ausrottungspolitik", drugi zaś oświadczył, że gdyby się Niemcom udałowygrać nową wojnę, to Państwu Litewskiemu na obszarze Kłajpedy położonoby niewątpliwie kres.

Ogólna zagraniczna polityka Litwy ściśle się wiąże z polityką na obszarze Kłajpedy. O ile przeto znajduje się dziś na Litwie coraz więcej ludzi, którzy sądzą, że sytuacja nie jest pomyślna, a w Kłajpedzie nawet całkiem zła i że w zwiazku z tem należałoby przeprowadzić rewizję nietylko w polityce litewskiej w stosunku do Kłajpedy, lecz w

konsekwencji może nawet i w ogólnej polityce zagranicznej Litwy, niema żadnego powodu do zarzucania tym ludziom defetyzmu, jak to uczynił niedawno p.Vygandas.W zamieszczonym na łamach "Trimitasa" artykule potępia on pesymistyczne obawy co do Kłajpedy i nawołuje do optymizmu. Są to jednak tylko słowa, z których nie rodzą się czyny.Dlatego też optymizm p.Vygandasa jest bardzo smutny. Oczywiście należy wierzyć całą duszą, że Kłajpeda nigdy nie zostanie utracona i że zawsze będzie oknem Litwy na świat. Na to jednak, by Kłajpeda stała się autonomiczną prowincją Litwy, a nie gniazdem antypaństwowych żywiołów, trzeba czynów,a nie słów. Jest to litewskie prawo, a nawet obowiązek.

Kłajpeda jest sprawą doniosłą. W warunkach dzisiejszych polityka litewska na obszarze Kłajpedy winna być nietylko energiczna i stanowcza, lecz również przezorna. Należy śledzić za tem, by się nie znalazło materjału dla konfliktów jurydycznych, któreby mogły przynieść Litwie szkodę. Jeżeli chodzi o konflikty gospodarcze, jakie miały miejsce w ostatnich czasach, stanowisko litewskie w tym względzie jest jednolite. Litwa za żadną cenę nie wyrzeknie się swych prawnych interesów. Społeczeństwo litewskie popiera rząd litewski i jego wysiłki w kierunku zrekompensowania możliwych strat gospodarczych gdzieindziej i w inny sposób.

Sprawa kłajpedzka znajduje na łamach prasy litewskiej żywy oddźwięk. Gorąco się na ten temat pisze i gorąco przemawia. Niezwykłe zainteresowanie społeczeństwa Kłajpedą i wybrzeżem litewskiem jest dodatnią stroną tego zjawiska. Sprawy kłajpedzkie nie schodzą ze szpalt prasy. We wszystkich artykułach dominuje myśl, że na wybrzeżu litewskiem coś jest nie w porządku. Wielu autorów woła do walki i do pracy, konstatując, że na obszarze Kłajpedy zrobiono zbyt mało i że Kłajpeda w ciągu pierwszego 10-lecia wyzwolenia zamiast się zlitewszczyć stała się jeszcze bardziej niemiecka. Prasa nawołuje więc do poddania rewizji całej polityki gospodarczej i zagranicznej i zwrócenia się ku Kłajpedzie.

Istotnie dzieją się rzeczy dla Litwinów smutne. Językiem wykładowym w szkołach kłajpedzkich jest język niemiecki, zaś nauczycielami - germanizatorzy. Garstka nastrojonych w duchu litewskim nauczycieli podlega niemieckiemu Dyrektorjatowi. Są oni w stanie zaszczepiać litewskość w stopniu również małym, co np. nauczyciel o sympatjach polskich w szkole, utrzymywanej przez M-stwo Oświaty. Po pierwszych próbach zostałby on zwolniony. W praktyce więc wszystkich nauczycieli szkół utrzymywanych przez Dyrektorjat można uważać za "Ewig deutsche memelländische Kulturträger'ów". Ponadto zamknięto ostatnio kilkanaście szkół Dyrektorjatu, w których wykładano po litewsku. Szkoły te zamknięto na prośbę mówiących po litewsku, lecz rozagitowanych przez Niemców rodziców. Zniemczono też do reszty seminarjum nauczycielskie, gdzie dawniej część przedmiotów wykładano po litewsku. Cała administracja Kłajpedy, sądy i policja są w rękach niemieckich. Po 10-ciu latach nie osiągnięto nawet tego, by instytucje te znały język litewski. Były wypadki, że Litwini pokazywali swą "pięść" i żądali, by w sądzie rozmawiano z nimi po litewsku. Sąd wyznaczył wtedy jednak danemu Litwinowi podwójną karę. Gdzie ma taki Litwin apelować?

Jeżeli chodzi o rolników kłajpedzkich, opłaca się im sowicie stawanie po stronie Niemców. Rolnik, który się poda za Litwina nie będzie miał dostępu do niemieckich organizacyj gospodarczych, natomiast rolnik, który się poda za Niemca korzystać będzie z fantastycznych wprost ułatwień eksportowych towarzystw niemieckich.

W ten sposób wszystkie dziedziny wiążące się bezpośrednio z wychowaniem narodu znajdują się w rękach niemieckich. W granicach Litewskiego Państwa, w litewskim kraju działa sprawny system germanizacyjny, wobec którego siły litewskie dotychczas okazały się za słabe. Na obszarze Kłajpedy powstała twierdza germanizmu nie do zdobycia.Jasną jest rzeczą, że Niemcy są politycznie zainteresowani w jak najszybszem zgermanizowaniu Kłajpedy. Dopóki bowiem kłajpedzianie mówią narzeczem "pruskiem" istnieje niebezpieczeństwo, że coś się w nastrojach Kowna może się zmienić, a wtedy z mówiących po litewsku można będzie w ciągu 10-ciu lat uczynić prawdziwych Litwinów, przynajmniej, jeżeli chodzi o młode pokolenie. Zachodnie prowincje Polski są w tym względzie dosyć niemiłym dla Niemców przykładem. Natomiast z ludzi niemówiących już po litewsku, a noszących tylko litewskie nazwiska nie da się uczynić Litwinów bez stuleci.

Należy się zdecydować: czy bierność i spokój, czy też walka na śmierć i życie o wybrzeże stanowiące dziś ranę w żywem ciele litewskiego narodu.

K r o n i k a.

K ł a j p e d z k i s y n d y k a t d r z e w n y. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./: W życiu przemysłowem Kraju Kłajpedzkiego wybitną rolę odgrywa przemysł drzewny. Kłajpeda /miasto/ posiada zgórą 10 tartaków obrabiających drzewo litewskie i zagraniczne. Posiadający wiekową tradycję, kłajpedzki przemysł drzewny zahamowany został spowodu braku surowców, a zdobyte w r.1930-tym surowce rosyjskie nie rozwiązały sytuacji, gdyż żaden z tartaków na własną rękę nie mógł przyjąć ryzyka zakupu drzewa sowieckiego. Konkurencja panująca na rynkach drzewnych jeszcze bardziej utrudniała sytuację. W celu rozwiązania sytuacji, tartaki kłajpedzkie, po uprzedniem porozumieniu, utworzyły "Kłajpedzki Syndykat Drzewny", oparty na zasadach spółek akcyjnych. Prace syndykatu dały pomyślne wyniki: kłajpedzki przemysł drzewny został wskrzeszony, kilka tysięcy robotników otrzymało pracę, a ruch w porcie kłajpedzkim został zdwojony. Sowiety również zainteresowane były w rozwoju kłajpedzkiego przemysłu drzewnego, gdyż chodziło im o zrównoważenie bilansu handlowego z Litwą. Na czele syndykatu stanął inż.E.Galvanauskas, na stanowiska członków zarządu powołano Ehmerisa, Sachsa i Tauregerisa. W r.1931-ym dzięki syndykatowi, tartaki kłajpedzkie otrzymały 160.000 metrów kw. drzewa sowieckiego. Rozrachunek z Sowietami został zorganizowany w ten sposób, iż ze sprzedaży obrobionego materjału połowa z nadwyższką szła na korzyść Sowietów, zaś reszta przypadała tartakom. Stroną finansową tych tranzakcyj zajął się Bank Litewski, gwarantując Sowietom należyte wywiązanie się syndykatu z przyjętych zobowiązań. Wobec Banku Litewskiego rolę gwarantów spełniają: Dyrektorjat kłajpedzki i Magistrat m.Kłajpedy. Pierwsze lata pracy przyniosły syndykatowi 270 tys.lt. zysku, który został ulokowany jako kapitał zapasowy. W r.1932-im tartaki kłajpedzkie pochłonęły 220 tys. metrów kw. drzewa sowieckiego. Spadek funta angielskiego przyniósł syndykatowi kłajpedzkiemu znaczne szkody, które pokrył rząd litewski, Dyrektorjat kłajpedzki oraz magistrat m.Kłajpedy. W r.1933-cim tartaki kłajpedzkie obrobiły 210 tys.metrów kw., a wobec dostarczenia pewnej ilości litewskiego surowca drzewnego /przeznaczonago na eksport/ kilka tartaków wystąpiło z syndykatu. Według dotychczasowych obliczeń w r.1933-cim kłajpedzki syndykat drzewny nie będzie miał deficytu. Na rok 1934-ty syndykat drzewny zawarł z Sowietami umowę na obróbkę 160 tys.metrów kw. drzewa, jednak Sowiety wymogły dodatkowo zagwarantowanie pewnej ceny sprzedażnej na dostarczone drzewo. Okoliczność ta znacznie utrudniła sytuację syndykatu.

P r z e m y s ł k ł a j p e d z k i. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I 1934 r./: Do wojny światowej przemysł w Kraju Kłajpedzkim prawie nie istniał. Wyjątek w tym względzie stanowi przemysł drzewny, który w owych czasach był znacznie szerzej rozwinięty niż obecnie. Przemysł drzewny nadawał portowi kłajpedzkiemu charakter portu przeznaczonego wyłącznie do eksportu drzewa. Z chwilą przyłączenia Kraju Kłajpedzkiego do Litwy i otwarcia rynków litewskich, rozwijać się poczęły różne gałęzie przemysłu kłajpedzkiego. Z biegiem czasu przemysł kłajpedzki stał się pokaźną częścią składową litewskiego organizmu gospodarczego. Czynnikami sprzyjającemi rozwojowi przemysłu kłajpedzkiego były: wzrost siły kupczej Wielkiej Litwy, oraz przeprowadzenie linji kolejowej Telsze-Kretynga, które spowodowało naturalne ciążenie północnej części Litwy ku Kłajpedzie. Pomyślny wpływ na rozwój przemysłu kłajpedzkiego posiadała także litewska polityka ekonomiczna, wraz z jej protekcyjnym systemem celnym. Odnośne władze litewskie, rozumiejąc doniosłe znaczenie kłajpedzkiego przemysłu eksportowego, udzielały mu wszelkiego poparcia. Jeśli chodzi o czynniki hamujące rozwój przemysłu kłajpedzkiego, wskazać należy na: kryzys ekonomiczny, nadmierne opodatkowanie kłajpedzkich przedsiębiorstw przemysłowych oraz szkodliwą politykę autonomicznych władz kłajpedzkich i magistratu kłajpedzkiego, zmierzającą do ograniczenia infiltracji taniej siły roboczej do Kraju Kłajpedzkiego. Wskazać również należy na nieprzychylną politykę władz miejscowych względem portu, która wyraża się w zaniedbaniu środków komunikacyjnych oraz niezbędnego budownictwa. Np.port kłajpedzki dotąd nie posiada odpowiednich składów, a tymczasem magistrat m.Kłajpedy jeszcze w r.1927-ym zaciągnął pożyczkę w wysokości 4.000.000 marek złotych na budowę składów portowych.

Budownictwo miejskie również jest zaniedbane. Dowodzi tego fakt, że przy miejskich pracach budowlanych w r.1931-szym pracowało 1095 robotników, w r.1932-gim - 709 robotników i 1933-cim roku -740 robotników. Do chwili przyłączenia Kraju Kłajpedzkiego do Litwy posiada ł en: przedsiębiorstwa obróbki drzewa, dwa młyny, dwa browary i jedną fabrykę tytuniu. Według ostatnich danych statystycznych w lipcu 1933 roku Kłajpeda posiadała 150 różnych przedsiębiorstw przemysłowych /liczących ponad 5-ciu robotników/ zatrudniających ogółem 6913 robotników, w tej liczbie: 25 przedsiębiorstw drzewnych, zatrudniających 1984 robotników, 5 fabryk tkackich, zatrudniających 1152 rob., 30 wytwórni artykułów spożywczych, zatrudniających 966 rob., 6 wytwórni papieru, zatrudniających 919 rob., 24 przedsiębiorstwa budowlane, zatrudniające 732 rob., 20 fabryk maszyn i wyrobów metalowych- 336 rob., 8 pracowni chemicznych - 329 rob., 8 wytwórni ubrań i obuwia - 122 rob., 7 przedsiębiorstw wyrobów kamiennych - 121 rob., 3 przedsiębiorstwa miejskie /elektrownia, gazownia, wodociąg/ - 112 rob., 10 instytucyj higjeny zatrudniających 70 robotników.

K ł a j p e d z k i p r z e m y s ł t k a c k i. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./: Przemysł tkacki rozwinął się w Kraju Kłajpedzkim dopiero w ciągu ostatnich lat. Obecnie w Kłajpedzie istnieją 4 fabryki tkackie. Najważniejsze bodaj miejsce zajmują zakłady tkackie "Litewskiej bawełnianej Spółki Akc.", której kapitał akcyjny wynosi 2.100.000 lt. Większa część akcyj tej spółki jest w posiadaniu barona Ruopa. Zakłady te /istniejące od r.1928-go/ produkują różnorodne tkaniny bawełniane oraz nici. Zakłady te posiadają 1400 warsztatów do kręcenia nici, 270 warsztatów tkackich i własną elektrownię oraz farbiarnię. W r.1931-szym w Bojarach utworzona została fabryka tkacka "Tebe", zatrudniająca dziś około 200 robot. Roczna produkcja tej fabryki wynosi 250 - 300 tys. metrów tkanin. W r.1925-tym w Kłajpedzie założona została fabryka tkacka "Klaipeda" /największa w Litwie/, zatrudniająca obecnie 700 robotników. Właścicielem i kierownikiem tej fabryki jest p.Fainberg. W roku 1928-ym w Kłajpedzie utworzona została litewska manufaktura tkacka "Liverma", zatrudniająca obecnie 450 robotników. Roczna produkcja tego zakładu wynosi około 3.500.000 metrów tkanin oraz 200.000 kg. nici. /Zakłady "Liverma" są własnością spółki "Izraelit et Com./

K ł a j p e d z k i p r z e m y s ł d r z e w n y. "Lietuvos Aidas" Nr.10/z 13.I.1934 r./: Kłajpedzki przemysł drzewny datuje się mniej więcej od XVIII-go wieku, gdy w Kłajpedzie zostały założone pierwsze tartaki. Ówczesne tartaki kłajpedzkie /w liczbie 14-tu/ posługiwały się siłą pędną wiatru i wody. Z chwilą zastosowania maszyny parowej, kłajpedzki przemysł drzewny wkroczył na tory normalnego rozwoju, którego szczytowym okresem był rok 1871-szy. W roku tym został przekopany kanał, który połączył Niemen z portem. Obecnie tartaki kłajpedzkie, oprócz surowców krajowych, obrabiają także surowce zagraniczne. Fabryka celulozy wwozi rocznie z Łotwy, Finlandji i Sowietów około 100.000 metrów sześć.papierówki, zaś kłajpedzki syndykat drzewny zakupi w roku 1934-tym w Rosji zgórą 150 tys. metrów kw. drzewa sosnowego i jodłowego. W r.1933-im syndykat wwiózł z Sowietów 240 tys. metrów kw. drzewa. Ponieważ kłajpedzki przemysł drzewny pracuje przeważnie na eksport, przeto surowiec krajowy odgrywa tu stosunkowo małą rolę.

K o r p o r a c j e g o s p o d a r c z e w K ł a j p e d z i e. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./: Ludność rolnicza Kraju Kłajpedzkiego /stanowiąca większość/ reprezentowana jest przez Izbę Rolniczą. Członkowie Izby obierani są na przeciąg lat trzech, przyczem prawo czynne wyborcze przysługuje wszystkim rolnikom, którzy opłacają podatek rolny w wysokości niemniej niż 2,5 lt. Wyborcy obierają 36-ciu członków Izby. Plenarne zebranie Izby wyłania Zarząd Izby. Pomimo czysto gospodarczego charakteru tej instytucji, przedostały się tam nastroje polityczne. W r.1597-ym kupcy i przemysłowcy kłajpedzcy utworzyli własne przedstawicielstwo nazwane "Memeler Kaufmauszunff". W r.1822-gim powyższa instytucja została zlikwidowana, a na jej miejsce utworzono "Korporation der Kaufmanuschaff zu Memel", które przetrwało do r.1919 -go. W roku tym na mocy rozpo-

rządzenia gen.Odry utworzona została Izba Handlowo-Przemysłowa. W skład tej Izby wchodzi 28 przedstawicieli różnych instytucyj handlowych i przemysłowych. Każde 2 lata 1/3 członków Izby obieranaa jest nanowo. Rybacy kłajpedzcy po wojnie światowej założyli Izbę Rybacką, obieraną przez wszystkich rybaków, którzy posiadają zezwolenie na rybołóstwo i płacą za nie nie mniej niż 10 lt. rocznie. Rybacy obierają 26 przedstawicieli, którzy obierają jeszcze 2 przedstawicieli spośród kupców rybackich. W r.1922-gim założona została w Kłajpedzie Izba Rzemieślnicza, składająca się z 16-tu przedstawicieli różnych rzemiosł. Izba Rzemieślnicza wybudowała w r.1932 własny gmach. Pozatem w Kłajpedzie istnieje Izba Adwokacka.

P o r t k ł a j p e d z k i. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934r./: Ruch okrętów w porcie kłajpedzkim stale wzrasta. W r.1932-im /do 16 grudnia/ do portu kłajpedzkiego zawinęło 1071 okrętów /tonnaż - 501.391/, zaś w r.1933-im - 1042 okręty / tonnaż - 585.961/. W r.1932-gim z portu kłajpedzkiego wypłynęło 1076 okrętów /tonnaż 495.414/, zaś w r.1933-im - 1062 okręty /tonnaż - 591.301/. Tonnaż okrętów w r.1933-cim przewyższył rok 1932-gi o 100.000 tonn. Obrót towarów również wzrasta: w r.1932-gim importowano /wraz z tranzytem/ 554.634 tonny towarów, zaś eksportowano /wraz z tranzytem/ 213.839 tonn towarów. W r.1933-cim eksportowano 252.902 tonn. Swojego rodzaju rekordem dla portu kłajpedzkiego było to, iż dn.30-go sierpnia 1933-go roku w porcie znajdowało się 29 okrętów, z których 28 stało przycumowanych do mola i załatwiało swe operacje, a tylko jeden okręt zmuszony był jakiś czas stać na kotwicy. Dowodzi to, iż w niedalekiej przyszłości powstanie potrzeba rozszerzenia portu. Nadmienić należy, iż port kłajpedzki posiada dogodne warunki rozwoju, gdyż wystarczy uskutecznić dziesięciometrowy przekop za północnem molo, aby powstał nowy port, w niczem nie ustępujący portom Kukshafen czy Bremerhafen.

K ł a j p e d z k i r y n e k p i e n i ę ż n y. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./: Na terenie Kraju Kłajpedzkiego działają 4 kasy oszczędnościowe, w czem 3 powiatowe i 1 miejska, która gromadzi około 90% wszystkich wkładów. Następująca tabela ilustruje działalność kłajpedzkich kas oszczędnościowych w okresie 10-ciu ostatnich lat.-

Lata	Suma wkładów oszczędnościowych w końcu ub.roku w lt.
1924	371.626
1925	1.808.389
1926	3.417.806
1927	6.012.908
1928	7.339.138
1929	9.235.345
1930	11.644.608
1931	15.647.229
1932	18.646.006

Powyższa tabela wskazuje, iż nawet zapoczątkowany w r.1931-szym kryzys ekonomiczny nie zdołał zahamować wzrostu wkładów oszczędnościowych w Kraju Kłajpedzkim. Poza kasami oszczędnościowemi,Kłajpeda posiada 5 banków akcyjnych. Największym z nich jest "Memeler Bank", którego kapitał akcyjny jest przeważnie w rękach magistratu kłajpedzkiego. Następne miejsce po "Memeler Banku" zajmują: "Landschaftsbank" i "Raiffeisenbank" - zajmujące się przeważnie akcją kredytu rolnego. Spośród mniejszych banków wskazać należy na "Credit-Verein Ag" - utrzymujący stosunki z właścicielami domów, przedsiębiorcami i rzemieślnikami oraz "Narodowy Bank Litewski", którego charakter określa sama nazwa. Bank ten rozwija się bardzo pomyślnie.

O d d z i a ł B a n k u L i t e w s k i e g o w K ł a j p e d z i e. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./ :W kwietniu 1924-go roku w Kłajpedzie został założony oddział Banku Litewskiego. Obecnie Bank Litewski finansuje przemysł i handel kłajpedzki. W ciągu 11-tu lat na czele kłajpedzkiego oddziału Banku Litewskiego stał dyr.Landsberg. Z dniem 15-tym stycznia 1934 r. na stanowisko dyrektora oddziału kłajpedzkiego Banku Litewskiego powołany został V.Statkus. V.Statkus dotychczas zajmował stanowisko vice-dyrektora tego oddziału i odznaczył się w niesieniu pomocy robotnikom.

K ł a j p e d z k a k a s a o s z c z ę d n o ś c i o w a. "Liet. Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./ : Kłajpedzka kasa oszczędnościowa utworzona została w r.1826-tym. Stuletnia ta instytucja gromadzi większość oszczędności ludności kłajpedzkiej, udzielając jednocześnie pożyczek pod zastaw hipoteczny. Ponieważ m.Kłajpeda całym swoim majątkiem gwarantuje operacje kasy, przeto posiada ona duże zaufanie klijenteli. Na czele zarządu kasy stoi burmistrz m.Kłajpedy, zaś w skład zarządu wchodzą przedstawiciele sejmiku i magistratu. Suma wkładów w kasie oszczędnościowej wynosi 19 milj.litów. Suma pożyczek hipotecznych, wydanych osobom prywatnym, sięga 11,5 mil.lt., pożyczki wydane bankom wynoszą 5,5 mil.lt., zaś pożyczki wydane przedsiębiorstwom przemysłowym, kooperatywom, samorządom i in. przekraczają 5 mil.litów.

P a ń s t w o w a I n s t y t u c j a A s e k u r a c y j n a w K ł a j p e d z i e. "Lietuvos Aidas" Nr.10 /z 13.I.1934 r./: Na terenie Kraju Kłajpedzkiego istnieje duża ilość zagranicznych instytucyj asekuracyjnych. Rozwój litewskich instytucyj asekuracyjnych w Kraju Kłajpedzkim rozpoczął się dopiero przed paru laty. Państwowa Instytucja Asekuracyjna w Kłajpedzie kierowana jest przez ministra skarbu, posiada odrębną osobowość prawną i własne kapitały. Statut Instytucji Asekuracyjnej ustala, iż gdyby kapitały nie wystarczyły na pokrycie pretensyj i premij asekuracyjnych, różnicę pokryje skarb państwa. Na czele Instytucji Asekuracyjnej stoi kierownik oraz Komitet Asekuracyjny, składający się z 6-ciu osób. W r.1928-mym wprowadzone zostało ubezpieczenie trzody, zaś w r.1930-tym ubezpieczenie na wypadek śmierci. Premje asekuracyjne na wypadek pożaru w r.1924-tym wyniosły w Kraju Kłajpedzkim 686.000 lt., zaś w r.1932-gim - 4.012.000 lt.

B7